

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

ERAF
EIROPAS REĢIONĀLAJĀI
ATĪSTĪBAS FONDS

**VIENĀDĀSĀS
ATĪSTĪBAS**

INICIATĪVA "KOPĀMĀSĒMĪBĀ"

DAŽĀDU REDZES FAKTORU SAISTĪBA AR SKOLĒNU LASĪTPRASMI

J. JAKOVĻEVA, G. KRŪMIŅA

15.02.2013.

Pētījuma atbalsts ERAF projekta Nr. 2011/004/2DP/2.1.1./1.1/D/16/APA/VIAA/021

AKTUALITĀTE

SKOLAS VECUMA BĒRNI

Attēla avots no: <http://www.kaspejotunspējībai.com/oludis/brunskoladijuzvairaklasitprasme/>

PĒTLĪJUMA MĒRĶIS UN UZDEVUMI

➤ **Novērtēt dažādu redzes faktoru saistību ar skolēnu lasītprasmes attīstību**

- ✓ Izmantojot vienotas sistēmas tekstus, veikt lasītprasmes novērtējumu skolas vecuma bērniem
- ✓ Veikt redzes uzmanības (TMT – *Trail Making Test*), acu kustību (DEM – *Developmental Eye Movement Test*) un simbolu meklēšanas spējas novērtējumu skolēniem
- ✓ Izstrādāt normas minētiem testiem dažāda vecuma bērniem
- ✓ Novērtēt saistību starp skolēnu lasītprasmi, redzes uzmanību, acu kustībām un simbolu meklēšanas uzdevumu izpildes rezultātiem

METODIKA

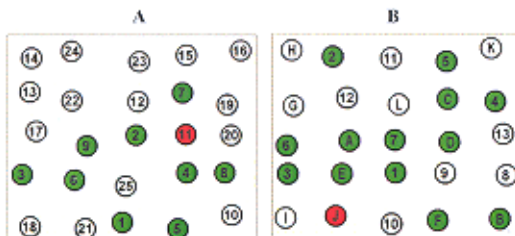
Lasītprasme

- ✓ 7 dažādi teksti
- ✓ Vidējais vārdu skaits – 130
- ✓ Vidējais vārdu garums – 5
- ✓ Katram tekstam jautājumi – 2

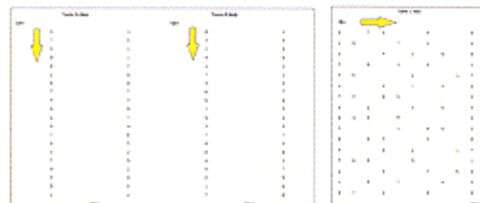
METODIKA

Redzes uzmanība - TMT (*Trail Making Test*) tests

METODIKA

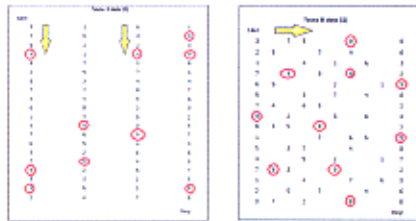
Acu kustības - DEM (*Developmental Eye Movement Test*)

(RAN-Rapid Automated Naming) – spēja ātri automātiski nosaukt simbolus

METODIKA

Simbolu meklēšanas spēja – modificēts DEM tests

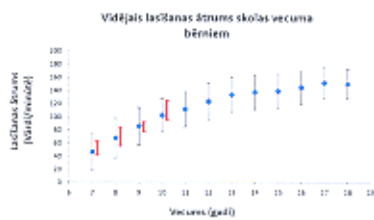
REZULTĀTI LASĪTPRASME

✓ Kopā 1664 bērni (883 zēni, 781 meitene)

REZULTĀTI LASĪTPRASME

- 1. līmenis – 41-45 vārdu skaits
- 2. līmenis – 46-50 vārdu skaits
- 3. līmenis – 51-55 vārdu skaits
- 4. līmenis – 56-60 vārdu skaits

Lasīšanas ātrums pieaug līdz 15 gadiem, no 16 gadiem starp vecuma grupām nav atšķirīgs ($p < 0.05$)

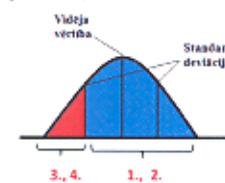
REZULTĀTI LASĪTPRASME

✓ Izdalītas 4 grupas:

1. Labi lasītāji – lasa ātri, ar sapratni (72%)
2. Ātri lasītāji – lasa ātri, bez sapratnes (14%)
3. Prātīgi lasītāji – lasa lēni, ar sapratni (11%)
4. Lēni lasītāji – lasa lēni, bez sapratnes (3%)

✓ Normā – 85,7 %

✓ Ārpus normas – 14,3%

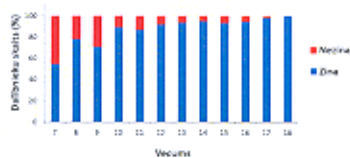

REZULTĀTI REDZES UZMANĪBA

✓ TMT tests:

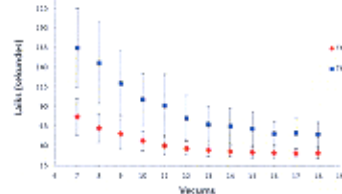
- TMT A (1609 bērni)
- TMT B (1370 bērni)

TMT B un alfabēta atpazīšana

REZULTĀTI REDZES UZMANĪBA

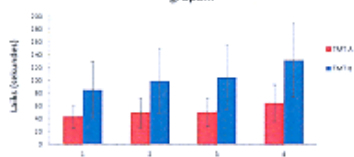
TMT testa izpildes ātrums dažādu klašu skolēniem

TMT A un B daļas izpildes ātrums līdz 14-15 gadiem ir atkarīgs no skolēnu vecuma ($p < 0.05$)

REZULTĀTI REDZES UZMANĪBA UN LASĪTPRASME

TMT testa izpildes ātrums starp iedalītajām lasītāju grupām

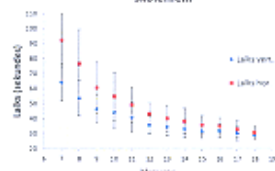

TMT A un B daļas testa izpildes ātrums starp iedalītajām lasītāju grupām (ņemot 2 un 3) ir atšķirīgs ($p < 0.05$).

REZULTĀTI DEM TESTS

✓ Kopā 695 bērni (367 zēni, 328 meitenes)

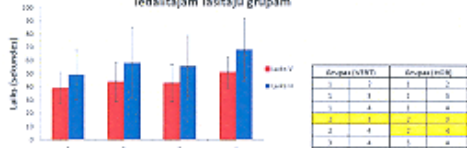
DEM testa izpildes ātrums dažādu klašu skolēniem

Testa izpildes laiks samazinās līdz ar vecumu ($p < 0.05$) un no 15-16. gadiem nemainās.

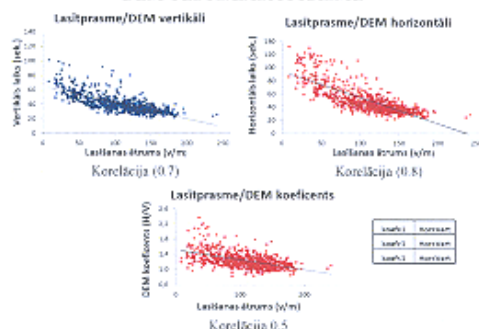
REZULTĀTI DEM TESTS UN LASĪTPRASME

DEM testa izpildes ātrums starp iedalītajām lasītāju grupām

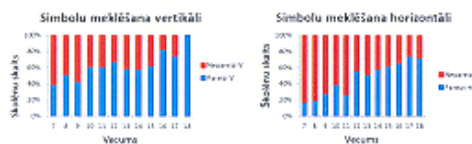
Testa izpildes ātrums starp iedalītajām lasītāju grupām ir atšķirīgs ($p < 0.05$).

REZULTĀTI DEM TESTS/LASĪTPRASME

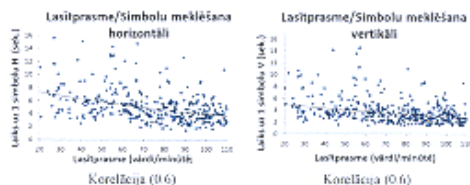

REZULTĀTI SIMBOLU MEKLĒŠANAS SPĒJA

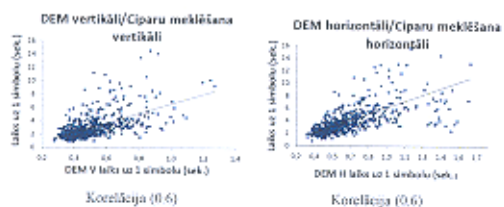
✓ Kopā 698 bērni

REZULTĀTI SIMBOLU MEKLĒŠANAS SPĒJA/LASĪTPRASME

REZULTĀTI DEM/SIMBOLU MEKLĒŠANAS SPĒJA

SECINĀJUMI

- ✓ Pētījums parāda, ka 14-15 gadi ir bērni, bērniem kurām attīstās lasīšanas ātrums, acu kustības un redzes uzmanība ($p < 0.05$)
- ✓ Ir novērots, ka redzes uzmanības un acu kustību testa rezultāti starp izdalītajām lasītāju grupām ir acsāriģi - lasīprasme ir saistīta ar redzes uzmanību un acu kustībām
- ✓ Starp lasīšanas ātrumu, acu kustībām un simbolu meklēšanas testa rezultātiem pastāv korelācija
- ✓ Ap 4-5% skolēnu, kuri mācās standarta skolās, varētu būt grūtības ar zīmju apguvi, ko ietekmē lasīšanas spēja un redzes uzmanība
- ✓ Ap 2-4% skolēnu, varētu būt grūtības ar zīmju apguvi, ko ietekmē lasīšanas spēja un acu kustības.

PALDIES PAR UZMANĪBU!